

РУСЛАН

Виходить у Львові що дня крім неділь і руских свят о 5 1/2 год. пополудни.

Редакция, администрация і експедиция «Руслани» під ч. І. п. Домбровського (Хорунжини), Експедиция місцева в Агенції Соколовського в пасажі Гавемана.

Рукописи звертає ся лише на попереднє застереженє. — Рекламациі неопечатані вільні від порту. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 20 с. від стрічки, а в «Надсланим» 40 с. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 3) с. від стрічки.

Передплата
на «РУСЛАНА» вносить:

в Австрії:

на цілий рік 20 кор.
на пів року 10 кор.
на чверть року 5 кор.
на місяць 170 кор.

За границю:

на цілий рік . . . 16 рублів
або 36 франків
на пів року . . . 8 рублів
або 18 франків
Поодиноке число по 16 сот.

«Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не возьмеш милості.
бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шапкевича.

Закон про виплату готівкою.

(Дальше).

Запобігти сям небезпечностям — се була мета упорядкування валюти. Для досягнення сеї мети треба було викупити державні ноти, а на їх місце завести металеві гроші. На сю дорогу вступила Австрія 1892 р. і тоді заведено золоту валюту яко таку, котра є основою міжнародного грошевого обороту всіх культурних держав. Не легко було се діло ввести в житє. Заграниця гляділа на се зневірливо і не приписувала Австрії потрібної сиромоги. Серед монархії були многи пересуди і баламутні погляди на сю справу, але успіх сеї справи оправдав сподівани тих, які прийняли ся за се діло.

Придбанє золота завдяки відкриттю нових золотоносних покладів відбуло ся без великого труду, а протягом десятиліття повело ся державні засоби золота збільшити о яких 1000 мільонів корон. Одначе золото пущено лише в незначній частині в руки публики, а головні засоби нагромаджено в пивницях австро-угорського банку. Державні ноти стягнено з обігу і заступлено іншою монетою, а іменно для дрібного обороту видано потрібне число срібних корон а також банкноти, які мають покритє золотом в австро-угорськїм банку.

Замість отже непокритих державних нот в тепер в обігу банкові ноти, за які австро-угорський банк кожної хвилі готов виплатити золотом і тим способом властители банкнотів мають поруку сталої їх вартости.

Під впливом сих перемін заграничні вексельні курси усталили ся на тім поземі вартости, яка відповідає внутрішній цінї золотих монет і підлягають лише тим малозначним змінам, які можна щоденно помічати також в інших державах з золотою валютою, наслідком хвилевої переваги то домагань, то зобовязань супроти заграниці, а ті зміни є так малозначні, що зовсім не спиняють міжнародної торгівлі.

В теперішній хвилі валютної реформи ріжнять ся наші відносини від інших країв з упорядкованою валютою лише тим, що банк, якого ноти находять ся в руках публики, не є ще обовязаний ті ноти сейчас вимінати на законні гроші. Банкови не було-б се так трудно замість нот видати відповідну суму металевого гроша, позаяк на несповна 1475 мільонів корон банкнотів (після стану з 15. марця 1903) має банк 1477 мільонів корон металевих засобів. Банк не робить отже ніяких труднощій у виплаті готівкою замість нот тим, котрі сего домагають ся, але се не є вго законний обовязок, а перемінити добру волю банку в законний обовязок є задачею предлоги, яка стоїть на дневній черзі в радї державній.

Як довго ще громаджено засоби золота і поки ще державні ноти були в обігу, було конечною річю, звільнити банк від сего обовязку виплати нот готівкою, щоби не робити труднощій в набуваню золота та й сам банк був ще приневолений приймати примусово державні ноти. Тепер такої конечности вже нема і розходить ся лише о те, чи сей стан ще дальше удержати, чи приступити до виплати готівкою т. є зобовязати банк під утратою привілею за кожну ним видану ноту, на домаганє (найнізнійше протягом 24 години) виплатити металеві гроші. Дотепер банк без зобовязаня добровільно на домаганє виплачував ноти готівкою, отже відповідав вже: услівям прийнятим в державах з упорядкованою валютою. Колиб отже бажано тепер ще звільнити банк від сего обовязку, то се вказувало би на певне недовіре іменно супроти заграниці. А коли ми самі не мали би довіря до сего, то як можна сподівати ся довіря за границю.

Тим способом мусіла би Австрія троха потерпіти, наколиб зволікала з виплатою готівкою. Довіре до нашої монети мусіло би підупасти і проявило би ся в курсах наших цінних паперів, а від більшого або меншого припливу капіталів, які бажала би нам дати заграниця, є також зависима стопа процентова в нашій державі. Отже не є се порадно вельми зволікати з виплатою готівкою, хоч з сям, як з всякою новостю, треба поступати обережно. Тимто правительства обопільні повинні виглядіти відповідну хвилю, в якій наші торгові білянси супроти заграниці не є надто трудні.

Зверхно з виплатою готівкою небогато змінить ся, бо хоч кождий буде управлений домагати ся замість нот золота, то се робити муть лише немногі недовірчиві, чи виплата готівкою є правдою. Велика більшість воліти-ме вигідні банкноти і буде заспокоєна тим, що їх вартість є обезпечена зложеними в банку засобами металевими.

(Конець буде).

ДОПИСЬ.

З Камінки струмилової.

(Конець).

Взагалі сьром навіть величати ся таким касином, як наше... Ми з него сподівали ся дуже багато. Оно має 14 місцевих членів, отже число значне і ми думали, що у тому огнищі загартують і викують новий плуг з сталевими упругами і що ним наші міщани орати муть свою запущену ниву. Читальні нема, Філії також нема, тож думали ми, що касино заступить їх, що оно воскресить ті замерті інституції, що розбудить рух просвітний між нашим міщанством — так, як се дієть ся по інших наших містах. Ми такі надії мали, але на жаль вели-

кий, они цілком не здійснили ся. А між ними членами касина є багато людей, що могли-б багато зробити в тому напрямі. Є між ними люди зовсім від нікого незалежні — прим. двох місцевих лікарів, о. парох, один купець, а також і двох п. судиїв. Як видко, се такі люди, що їм нема чого бояти ся «ze względów służbowych» і они могли-б у просвітному напрямі зробити дуже багато між нашим темним міщанством. Але оно так. Они перед усім, як наші Рутенці — байдужі, а по друге їм якось дуже тяжко зійти ся з простими людьми. А от наші «serdeczniejsi» взяли собі примір і по нашому заступили своє касино і оно не упадає, лише розвиває ся і члени єго під покровом Tow. Szkoły ludowej починають давати аматорські представлення, домімо того, що не мають відповідних сил. А у нас тільки охочих молодців міщанів, тільки дівчат з гарним голосом і ми могли-б давати знамениті аматорські представлення, котрі приносили-б величезні користи моральні нашим людям! Але тим нема кому зайняти ся, бо інтелігенция не хоче скинути рукавичок. При тім зауважаю, що наші молоді тутешні учителі зразу мали охоту до просвітної праці, але, як польське касино устроювало зимою бал, не виласало їм — виімково Русинам-учителям запрошеня — (прочі члени руского касина одержали їх), а то через те, що ті учителі приставали з письменником А. Веретельником.

І се чомусь знеохотило їх до всякої просвітної праці. А они могли-б дещо зробити у тому напрямі, от хотьби зорганізувати порядний хор при церкві, бо двох учителів мають добрий голос і є талановитими співачками. Отже, як кажу, могли-б щось зробити, навіть не наражаючись «ze względów służbowych», тільки щоб добра воля та охота!.. А тоді на польській той бал пішло кількох членів з руского касина, а двох з них були навіть аранжерами, через що стягнули на себе ненависть інших членів, а один член ізза того виступив з касина. От яка у нас інтелігенция руска!

По всіх майже містах, а навіть і по селах просвіченійших в цілій нашій великій Україні-Руси поминали вже сего року память нашого величя єго генія Шевченка світлимй вечерницями. А у нас, аж серце крає ся!.. Тільки просвічених, а о тім ніхто і не подумає. Йй Богу, що сором згадувати про таке перед широким світлом. Байдуже про те наші інтелігенції! Байдуже їй, що люди наші конають у тьмі, що чуже гайвороне розриває наше старе та мирнаве гніздо. Байдуже їй, що земля людей наших темних переходить у ворожі руки, що над тутешніми людьми скрізь панують та верховодять всякі чужі заволоки. Байдуже, що наймодше міщанське околицє зростає на улицах міста, по шиночках, а не в читальні, що оно зростає темне без проводу і дороги до своєї ціли. Байдуже їй, що ось-ось і люди наші пропадуть в польській і московській пропасти, бо над тим працюють невсипучо чорні сили, яким ми не даємо достаточної опори. Тому сею дорогою відзиваємось до нашої тутешної інтелігенції!..

Зніміть панове рукавички, не оглядайте ся на «умірковану» політику з нашими ворогами.

Публична Галя аукційна

Львів — пасаж Міколяша.

Вистава річій призначених на продажу гідна оглянення задля значного числа творів штуки і старинностей. Також багато річій до практичного ужитку як: меблі, дивани, фортепьяни, повози, машини до шитья, ровери, машини до писани, золоті і срібні предмети, хінське срібло, годинники, убраня і т. д., одним словом всякого рода движимости **дешево до набутя.** — Ліцитації відбувають ся що тижня в четверги о год. 4. пополудни. — Вистава отворена щодень від 3. до 8 год. вечер; в неділі і в свята від 9. до 12. год. — Бюро для прийнятя річій на продажу отворене щодень від 9. до 12 1/2 год. в полудне; для дрібніших річій також і пополудни від 3. до 6. год. 27(27—?)

Бачите, у нас дехто не робить нічого для себе тому, щоб не обидити Поляків. Але чиж не можна працювати на рідній ниві, не обиджаючи того, хто нам не стає на заваді в тому? І овшій, за багато перед нами діла, щоби ми бавились в пусті провокації. Однак коли хто нас напастує за нашу мирну, горожанську роботу на власнім законі, тоді і нема що бавити ся в надмірну делікатність, бо се була би хиба безхарактерна трусливість, або некультурна байдужість. Отже скиньте панове з себе те рутенство, приступіть ближше до «простих» темних людей. Оня-ж тільки осоружені для Вас своєю темнотою. Покажіть їм сьвіт сонця правди, освітіть їх темні уми сьвітлом своєї освіти, виведіть на дорогу їх властивої ціли, на дорогу поступу! А тоді закрийте їх прямирами до широкій праці над собою самими, своєю прихильністю братерською, дайте їм собою провід, без котрого они не спосібні до тої сьвітлої мети. І певно щира Ваша праця прийметь ся у них скоро і в тому буде Ваша найбільша заслуга, бо виратуєте наше міщанство від смерті-тьми та піднесете у него его народну і культурну самосвідомість! І тим на все лишите тут слід Вашого життя!

Обніміте-ж брати мої
Найменшого брата!

Марко.

З політичного поля.

Праця державної ради сконцентрувала ся в комісіях. Важними суть ревеліції, які др. Кербер подав в угодній комісії що-до причин, промовляючих за удержанем спільности з Угорщиною. Клявзулю льояльності підписали оба правительства. Жадне з них не має супроти другого примусового способу; коли клявзуля льояльності не буде додержана, то осуд про таке поступованє буде виданий при слідуєчій угоді. В справі достав заявив др. Кербер, що уважає ясне установленє нашої промислової свободи пожаданим. В ході переговорів з Угорщиною а також при їх покінченю з жадної сторони не було ніякого натиску. Справа мирового суду в разі спору в ясно поставлена; понад ними стоїть монарх, який може і має бути мировим судиею.

Німецький канцлер, як доносить парижский Temps мав розмову з одним французским дневникаром про політичну ситуацію в Европі. Гр. Білов мав сказати, що політичне положенє в Европі знамените. Виравді маємо македонське питанє і се не є буря и склянці води, бо склянка за велика, але державні кабінети згодили ся той страшний округ відгородити і не допустити до розширення нещастя. Маємо надію — сказав

гр. Білов — що ті розрухи не закаламутья мира. Франция і Німеччина стоять до себе в як найліпших відносинах. Нема ніяких чорних точок. Не потребуємо бояти ся повороту кровавих спорів мннувшини. Мусимо плекати і розвивати те все, що нас до себе зближує, а оминати все, що могло би причинити ся до недорозуміння. Я впевняю себе щоденно, що обі народности можуть себе знести. Наші цивілізації доповняють ся. Край Пастера, Вольтера і Моліера не може зле жити з краєм Гетого, Шілера і Гельмгольца. У нас в Німеччині зискують Французи що день більше симпатий. Всяда приймають їх щиро. Се успокоюча познака.

Північно-американські Союзні Держави зачинають входити в знак виборчої агітації. Президент Рузвельт поїхав дня 1. с. м. в подорож по западних станах Сп. Держав. Ся поїздка, на просторони 14 тисяч миль, продовжити ся до 5. червня с. р. а ціль єї — агітація. Републіканські політикери хочуть показати жителям западних станів найвишого урядника держави, розбавити їх і приколосати, а при тій нагоді заневити собі більшість голосів при слідуєчих виборах. Се зове ся політика. Крім звичайних адотантів, тайних детективів, секретарів і т. п. сторожів, ідуть з президентом найзнаменитші бесідники в Сп. Державах. Є між ними президент колюмбійского університету, п. Бутлер, президент університету Каліфорнія, п. Уїлінг і кількох інших. Їх задачею буде переконувати слухачів, що партия великих капіталістів, то партия гаразду, могутній чинник, який підсадить Сп. Держави до височина перворядної сили сьвіта. Републіканські політикери люблять послугувати ся такими аргументами, хоч далеко їм до правди. Чимраз більше своїх капіталів вкладають американські мільонери в землю помімо сего, що майже половина найліпшої і найбогатшої землі в Сп. Державах і Канаді є вже нині їх власністю. Купують цілі провінції, десятки мільонів акрів, величені простори, де не то поменні племена, але цілі народи могли би жити вигідно. Досить натякнути, що перед кількома тижнями купили они в Мексику, ва тексанській граници, 4000 квадратних миль землі. Ціна купна виносить 210 мільонів доларів. Крім того закуплено величезні простори в Монтені, Арізоні, Каліфорнії, Джорджії і в інших державах. Словом капіталісти кидають ся на нове поле, загадують і американську землю заграбити в свої руки подібно, як загарбали цілий промисл і торговлю.

НОВИНИ.

— Календар. В п'ятницю: руско-кат. Антипи; рим.-кат. Георгія муч. — В суботу: руско кат. Василія; рим.-кат. Марка еванг.

— Руский концерт у Львові. П-на Саломея Крушельницька возьме участь в концерті, який відбуде ся в понеділок дня 27. с. м. в салі Фільгармонії на дохід будови руского театру. В програму вйдуть крім сольо-сьпівів п-ни С. Крушельницької, гра на фортеп'яні і хори виконані «Львівским Бояном». Білети можна замовляти в тов. і «Львівский Боян» (Ринок 10).

— І заг. збори Філії Руского Тов-а педагог. в Заліцях відбудуть ся дня 1. мая о 3. год. пополудни в домі при ул. св. Станислава ч. 80. Порядок зборів: 1) Отворенє зборів. 2) Внес членів. 3) Вибір комітету. 4) Внесеня членів

— Тарасове сьвято в Бережанах. Великі популярні вечерниці устроєв Бережанська філія «Просьвіти» в честь Тараса Шевченка в неділю дня 26. с. м. о 1/2 год. пополудни в великій салі «Надії» в Бережанах. Вступ для селян і міщан лише 10 сот., для інтелігенції 1 К, для учеників 20 сот.

— Іменованє. Цісар іменував професора рим.-кат. релігії в гімназії Франц Йосифа у Львові, приватного доцента д-ра Альоїзія Югана, надзвичайним професором пасторально-теології на львівским університеті.

— Письменні іспити вляваурові кандидатів учительського звая в гімназіях і реальних школах, та кандидаток на учительки в жіночих ліцеях відбудуть ся у Львові в днях 22. і 23. мая с. р. Кандидати і кандидатки, котрі наміряють приступити до іспиту в сій речинци, мають повідомити про се дирекцію іспитової комісії найдалше до дня 12. мая с. р.

— Відзначенє нашого земляка. Цісар наділив п. Василя Бусовича, заступника надпрокуратора для Босни і Герцеговини в Сараєві, рицарским орденом Франца Йосифа.

— Каригідні інсинуації. Демократичний орган краківский Nowa Reforma в статі «справи руске» дозволила собі кинути на Русинів підле підозрінє якогось терору супроти Поляків у східній Галичині. З обуренем мусимо напаятнувати таку денунціаторську клевету, котру отсе дословно наводимо за N. Reforma-ою: «Знаменним сьвідоцтвом ситуації є таємнича а пожалуваня достойна подія в селі Михальчу (городенського повіта — Ред.) В сій громаді, переважно рускій, мешкає постійно звиш 20 польских родин, котрі потапали вже в русизмі (!). Їх долею заняла ся польска інтелігенція з Городенки і для піддержаня народовой сьвідомости заложила в Михальчу польську людову читальню (руска вже є). Рускі мужики, налякані небезпеченством сеї події, почали відрождувати ся польским хлопам. І отсе в кілька днів по отвореню польскої читальні якась злочинна рука підпалила загороди десятьох єї членів. Згоріло до тла десять польских господарств, а їх властителі, необезпечені, остали в послідній нужді. Підпалача не висліджено». — Отсе зразок підлого способу накликуваня польскою прасою багнетів на Русинів.

На берегах Рубікона.

Безземельний

(З споминів Брата Милосердия)

Він стояв в вікні задуманий.

В сьвітлиці Ч. 18 в больницы (шпитали) Братів Милосердия на ту хвилину було тихо. Від часу до часу лише придавлений стон самоубійци проривав сю глибоку, понуру, таємничу тишу шпитальної ночі. Монотонно цікав годинник на стіні — а ще монотонніше блімала малесенька лямпка високо — десь аж під самою стелею.

На дворі була ніч — мазва, темлї ніч. На малім скрайку неба, що було наче вирізане високими мурами сусідних кам'яниць мистіли тисячі — мільони зірок немов іскри, то запалювали ся, то знова погасали в рожевій дуні освіченої столиці.

В долині на подвірю дрімали молоденькі каштани порухуючи сонними, пальчастими листками. Сей кусник огородця з небом і зірками випадав на маленьку оазу серед піскової, гарячої Сагари, як острівчик на безкраім розбурханім океані. Філії столичного, міського життя, шуму, гукоту ударяли з лоскотом о тишу, сумну, повну терпіння та сліз оазу больничного огородця.

Чогож я так задумав ся, промовив він нечаяно сам до себе. Які гидкі думи налетіли на мою душу!...

Проч від мене!... шепотів він держачи холодною долонею за ліву грудь, — то хрестив ся великим потріпним хрестом неначе відганяв якогось невидимого духа, немов би боров ся з яким демоном. Проч!... Проч від мене!...

Але та невидима сила знова притягала его до вікна, знов глядів він в небо, поглядав на зорі та на огородець з молодими каштанами.

Який я слабій... Який безсильний!...

І хочачи поспекати ся тої сили, шівшепотом, щоби не розбудити хорих, засьпівав жалібну пісню, що з малку ще навчив ся в бурсі, — котроу пестив ся днем і ночью. Ся пісня була єдиною его подругою в гору і в недоли; за сю пісню вінчій Дамаския так довго карав ся, щоби перемолити педанта чернця, — ту пісню, котрої ніхто не забуде, если раз почув в житю, бо вість ся в душу чоловіка як знамя Каїнове: Каля житейская сладость... Вея сьвета чоловіческа... Перейшов раз і другий сьвітлицю, приступаючи до кожної постелі, сему поправив лодушку, другому підвіс спадаюче покривало, сему послухав, як бе живчик — тамтому підвіс легонько лівою рукою голову а правою подав до уст лік. І сам не завважав, як в друге зупинив ся при вікні.

Однак пісня та, сей плач вилятий словами з розшарпаного серця не успокоїв его, не розігнав чорних хмар, що налетіли на его душу. Вони ще більше збивали єя в куну, затемнювали серце — давили душу.

Сьвета — сьвета, говорив сам до себе, велика сьвета!... Одначе вона є парею на сему сьветному сьвітлі... вона царця... яка могутна... наче велит...

як сам Бог на небі... Як без Бога так без неї не можна жити на сьвітлі!... І я покинув «суету» для неї самої — я покинув сьвіт для сьвіта — для люду — для нещасних. Окружений тим сьвітом — тими бездольними дістати ся до них не можу. Що за диво — яка непонята тайна?!

Рік минає, другий мине, третій, десятый і хотяй би я жив як сьвіт сьвітом — до неї не дійду... Колись, тільки перед двома роками, наче нині, говорив з тими самими зорями — думав о тім самім — а все незмінно позістало — як би перед хвилею — якби в тій самій хлилі — начеб тепер було. Сьвета мов цар окружена своїми любимцями не доступна для бездольних.

І він зітхнув тяжко з самої глибини душі. В его голові шуміло, клетотіло як в млині. Він вхопив ся обома руками за голову, якби хотів стиснути, щоби не пукла...

Рік — тільки днів... докоряючим голосом шепотів вдививши ся в темну ніч, — тільки ночий безсонних — тільки поту, зліз, погорди... а зміни жадної... ніже на йоту!...

Ті лица так знайомі, що їх умивав, ті постелі, що їх сотки разів перестелював, — ті людя, котрих здавало ся ущасливив... одні в могилі, труни їх погнили — ні сліду, ні згадки більше — начеб ніколи не жили: Інші, що ім неба готов був прихилити, котрим став слугою і братом — знова в гору і нужді!... Може тепер під тином нечують!... Ціле щастє як сон, як мара зникло, наче банька розприскала в невидимі людским оком крапельки — атоми і розтопила ся в тім хаосі сьвітовому.

— **Веселий вечір** з різноманітною програмою устроїв забавний кружок львівських друкарів в салі «Гвозди» (ул. Францішканська 7.) в неділю дня 2^а. с. м. о 7^{1/2} год. вечером. Ціни вступу дуже низькі.

— **Огонь**. Містечко Ланчин, надвірнянського повіта, постигло велике нещасте. Позавчера вибухнув огонь і зніщив 250 домів, так що в цілм містечку спасло ся перед пожежею лише 250 домів. Між иншими остали будинки салінарні, церква, костел і почта. Більшість спалених домів не була обезпечена, а з 4-тисячного населеня дві третини остало без даху і средств до жита. При огні згинула одна жінчина, а тровдтій тяжко поварило ся.

— **З закордонної України**. «Вістник Юга» доносить, що український театр ім. Садовського, Савкаганського і Карпенка-Карого перебував через великий піст в Херсоні і хотів репертуар театру був світлий, однак під зглядом матеріальним театрови не вело ся. Причини сего треба глядіти в тім — каже В. Ю. — що публіка прийшла бачити в театрі «забаву з сьвітами, гоном і горілкою», а поважні штуки як «Хазайн», «Понад Дніпром» і ин. єї не займають. За те був театр повний на таких штуках, як «Запорожець за Дунаєм», «Запорожский клід», «Шелме і денник» і т. п. — З сего видно, що там в днини такі, як у нас в Галичині.

— **Реорганізація жандармерії в Галичині**. З Відни доносять огню сенсаційну вість: З огляду, що у східній (?) Галичині ширить ся шпигуєство(?) в користь Росії, має в короткім часі прийти до організації жандармерії в тій частині краю. Іменно, жандарма із східної Галичини будуть перенесені до західної, а на їх місце прийде жандармерія з західної Галичини, Шлеска а навіть з Моравії. — Скільки правди в сїм допесеню, годі наперед судити.

— **З Америки**. Амер. «Свобода» пише під заг. «Остання година хруїни-кацама»: До Сполучених Держав прийхав руский прокуратор з Риму, сьвітлиць Уліцкый. Він розслідать справу туг на місці, а справозданє его вийде певно не в користь о. Обушкевича і славетної компанії (чиг. кацанської).

— **Вибори до повітових рад** відбудуть ся: в добромільській повіті: дня 14. с. р. з сільських громад (12 членів); 18. мая з міських громад (6 членів); 19. мая з групи найвише оподаткованих промисловців і торговельників (1 чл.); 20. мая з групи більшої власности (7 членів).

У львівській повіті: дня 15. червня с. р. з сільських громад (12 членів); 16. червня з міських громад (2 членів); 17. червня з групи найвише оподаткованих промисловців і торговельників (1 член); 18. червня з більшої власности (11 членів).

— **З Бучача** доносять, що міська рада начала почесне горожаньство тамошному старості Людвикови Бернацкому за заслуги при будові виділових шкіл. — Крім того міська рада в Бучачи старає ся о заснованє там учительської жіночої семінарії і в тій цілі висилає депутацію док. ради шкільної і до міністерства просьвіти.

— **Запомога для погорільців**. Цісар жертвував з власних фондів 3.000 К запомоги для погорільців в Товмачі.

А я? чи той сам?!.. де мої сили — здоровле?!

Кличе хорий: братику, підведи мене! — отчепьку поможи мені! Прибігаю до него — та горе мені!.. я безсильний!.. Яка болізн — яка розпука — дивити ся, як передімною живий чоловік страждає — і не помочи єму!.. коли благаючими очима, посинілими від болізни губами молишь тебе о поміч...

Однак «ти чоловік», кажуть, над сили чоловіка нічого не вдієш!..

Боже — Боже єдиний!.. де є правда?!.. Я весь робив — всіх сил добув — а одного атома уцаславити не міг!.. А там?!

Там тисячі — мільони тих атомів — цілі маси бездольного люду!..

Він вхонив ся за голову і заривав тяжко, горячими сльезами як мала дитина!..

Брате! брате, або ратуй, або добий мене! Сей голос наче з під землі — змішаний з невисказаними муками самоубійця — вирвав его з задуми.

Він приступив до постелі — нахилив ся над нещасним! — Але се було послідне слово в тому суетному житю самоубійника.

Перед ним лежав теплий труп!..

Він стояв непорушним над трупом... молив ся і думав...

Молив ся безсильний!..

Відень 27/V. 1901.

(Конець буде).

— **1. мая**. Міжнародне бюро соціалістичне у Відни вівало всі соціалістичні організації робітничі, аби святкували 1. мая як найторжественнійше. Передовсім робітники мають здержати ся в тім дни від праці. Сьвято 1. мая має, після бюро, бути демонстрацією за 8-годинною денною працею і заявою, що робітничя класа стремить до перевероту суспільних відносин та заведеня — вічного мира.

— **Парламентарні промови** проголошені в немейській мові — як звісно — не входять до стенографічних протоколів. В справі зміни сеї системи виступив по. др. Бакса, чеський радикал, і предложив, аби славянські клуби державної ради зібрани ся на нараду і ухвалили, як зарадити сій аномалії.

— **Нещасна пригода**. Власій Желізо, паробок в Луках, стрижівського повіта, стріляв дня 22. с. м. підчас латинської воскресної утрени з моздрів. Занятий набивачем моздрія не спостеріг, що находить его молодий 21-літній брат Іван Желізо і вистрелив з моздрія так нещасливо, що набій поцілів Івана в груди і забив на місці.

— **Ув'язненє капітана**. Перед кількома місяцями ув'язнено у Львові капітана 15. п. п. С. за якісь рахункові неточности. З огляду, що ув'язнений обявляв помішанє ума, передано его військовому шпиталеві під догляд. Оноді лікарі заявили, що капітан С. лише удає божевільного, тому відставлено его знова до гарнізонної в'язниці.

— **Миши зїли 40.000 рублів**. Один з обшарників на Україні в вороніжській губернії вибудував великанської шпихлір, у яким переховував всякого збіжжя на суму 40.000 рублів. По якімсь часі у шпихлірі замножила ся такт сила миший та шурів, що се навіть в день почало звертати увагу. По вітвореню шпихліра формальні стада миший почали втікати, але із збіжжя — не лишило ся нічогось так, що решток не мож було ужити навіть на примастку для худоби. Чи не воляли би тов збіжжє зїсти голодуючі мужики.

— **З залізниць**. З днем 1. мая 1903 буде отвореній на шляху Відень-Сольногород поміж стациями Бегаймкірхен і Поттенбрун перестанок «Шільдберг» для руху особового і обмеженого пакукового. Билети їзд. буде видавати будник, а належитість за пакуки буде побирити стация призначеня.

— **Конкурс**. Товариство взаїмних обезпечень «Двістер» у Львові потребує і прийме урядника до ліквідації шкід огневих. Кандидати мають предложити метрику на доказ непереступленого 40-го року жита, сьвідочтва укінчених студий, або відписи їх і сьвідочтва дотеперішного занятя, на доказ фахового уздібненя, до переведженя оцнок будинків, движимостей, збіжжя і паші. Платня сего урядника враз з додатком мешкальним вносьть 1.900 корон річно, крім коштв подорожи і диет підчас виїзду на комісії. Перний рік в часом проби і доперва по році може на тупити стабілізація. Поданя з залученками належать вносити тільки на письмі до Дирекції Товариства (Львів ринок 10), найдальше до 15. мая с. р.

— **Із перемискої єпархії**. Відпустку для покріпленя здоровля одержали: оо. Теоф. Латошинський на два місяці, Людв. Заградник і Стеф. Киричівський на 8 неділі, Іван Кобрин на 4 неділі. О. Петро Гісовский увольнений на власну просьбу від повнена обовязків варяжского містодекана. О. Мих. Бодієр з Пакости іменованій ординар. шкільним комісаром в мостискім деканаті. — Правительство продовжило на один рік дотації з релігійного фонда для прив. сотрудинів в Блажові, Куниці, Гійчи, Мижинці і Новім Місті.

Посмертні [†] оповістки

О. Іларій Курбас, парох в Товстім, заліщичкого деканата, станіславської єпархії, упокоїв ся в 65. році жита, а в 41. році сьвященства. В. є. п!

Іван Теслюк, студент III року богословія на львівській університеті, упокоїв ся дня 21. с. м. в Камінці струмяловій в домі родичів в 25. році жита. Покійний визначав ся правим і чесним характером, великими здібностями і належав до сего гурту молодіжи, що все своє жите призначив для поправи долі свого поневоленого народа. Однак надмір праці около здобутя собі ширшої просьвіти привів на ослаблений організм грудну недугу, а неумолима смерть скосила завчасу цвіт его жита. В. є. п!

Дмитро Березюк, міщанин і майстер шевський в Кутах, сьвідомий руский патріот, упокоїв ся дня 16. с. м. в молодім віці. В. є. п!

Марія з Вітошинських Згорлякевичева упокоїла ся в Перемислі дня 18. с. м. в 96. році жита. В. і. п!

Марія з Козакевичів Лисякова, жінка сотрудинка в Гійчу, упокоїла ся дня 18. с. м. в домі своїх родичів. В. і. п!

Павлина з Щавинських Левицка, жінка залізничного урядника в Сяноці, упокоїла ся по довгій і тяжкій недужі. В. і. п!

— **Опера**. Оперовий сезон оживив ся, завдяки виступам нашої славної землячки, як ще не бувало сего року. Амфітеатр був випроданий так на «Жидівці», як і на «Троваторе», мимо рівночасних атракцій у «Фільгармонії» та кінця місяця і недавних сьвят. В такім незасібнім і переважно урядничім місті, як Львів, все те вливає непомірно на фреквенцію театру, а що мимо сего він є завжди повний на виступах п. Крушельницької, се доказує, якою недержаною силою є правдивий артизм, божий талант, краса і гармонія, що полоняють навіть неприхильників, заітересують рівнодушних та одушевляють знатоків. І справді упередженя львівської публіки до славної артистки зникають, як світ перед сонцем. Бо львівська публіка, мало ітересуючи ся заграничним артистичним рухом, не багато більше знала про свого давного соловія, як хіба те, що десь там у Варшаві заявила якомусь дневникареви, що она уважає себе італійскою співачкою. Та тепер ся публіка, яка тоді виробила собі була оміїю з ненавистних притипків та видумок любенької галицької праси польської, пересьвідчила ся, що п. Крушельницька мала повну рацію, бо лише як італійська співачка могла досягнути такі височини артистичної екінчености, на яких тепер она стала.

Ті широкі горизонти в поглядах на співачку і акторську штуку, які виявляють ся в оригінальнім способі опрацьованя кожної єї партії, не могла би була артистка придбати собі як «польська співачка» у двох і то не зовсім «польських» операх: у Львові і Варшаві. Дарма, що деякі дневники ще і тепер витикають те, що артистка співала по італійски; але за те она ілюструє сю мову в співі і грі з такою плястичністю, що виходить майже зрозумілою для нерозуміючого, а в кождім разі дає ясний образ даної ситуації і виразу чувства. Се італійський спів в тім ширшім значіню, у яким він став всесьвітнім, інтернаціональним, начеб музикальним воляпком. Богато єї польских партнерів стає менше зрозумілими, а так само і італійський тенор п. Русітано, співає по італійски в тім вузнім значіню, т. є. о скільки уживає в співі італійского тексту.

Не входячи в подробиці виконаних партій, задля браку місця, хочемо піднести лише характеристичні, в очи бючі і задивляючі моменти. «Жидівка» п. Крушельницької є наскрізь оригінальною постаттю так в уборі, як і в поведеню. Нема на ній жадного театрального фантя, змисловости, штучности — се олицетворена скромність, простота, щирість. В голосі артистка розвинула цілу скалю чути, а імпувала силою і витрималостю високих, звінких і чистих тонів. Елсазар в інтерпретації п. Русітано вишнов на томість блідо, стратив характер завязтости фанатичного жидка, а був якимсь ліричним і несимпатичним старцем. Мимо сего публіка оплескувала его, а навіть змусила до бісованя. З репти виконавців заслугоє передовсім п. Бромін в басовій партії Кардинала на слова похвали, а не менше п. Каспровичева в невідповідаючій услівям єї голосу партії Евдоксії і п. Малавський.

Опера «Троваторе» може під добу ітересувати хіба співачким popisом визначних сил, бо сама музика стала вже давно анахронізмом. В партії Леонори можна було подивляти у п. Крушельницької незвичайно ясну і легку кольоратуру, мимо богато більшого волюміну голосу, який звичайно буває у кольоратурових співачок. Цілий акт під вязницею, вповнений співом нещасливої Леонори, був наче рядом концертів, у яких пробивали чувства від любовної екстази, аж до драматичних хвиль чорної розпуки. Кінцеву арию співачка мусіла повторити на бажанє публіки. Не менше оплесків збирив п. Русітано в ролі Манріка, як здає ся тому, що він «od naszej wiary» (правдиве его імє Rusmann), бо ані своєю поставою, ані грою, ні співом (крім кількох високих тонів) не відповів ані вигогам сеї героїчної партії, ані не присагав до своєї сьвітлої партнерки. З правдивим признанєм треба піднести спів п. Каспровичевої в низко положеній партії Азуцени і п. Шиманського, як гр. Люна. Решта виконавців сновнила вдоволяючо свої завданя. Хори і оркестра були,

як звичайно, знаменито вишколені і причинили ся чимало до артистичної цілости вистав.

— В сінфонічнім концерті «Льв. Фільгармонії» з 21. цвітня, виконано під управою п. Мельцера дві композиції польських музиків. Іменно відограно (яко новість) Жигмента Стойовського сінфонію d-moll і М. Мошковського першу світу. Оба композитори живуть постійно в Парижі і стоять під впливом французьких сучасних модерністів. Стойовський є до того заводувий п'яніст, а Мошковський звисний вже ширшим кругам яко композитор фортепяновий. Стойовського сінфонія не зробила однакж надмірного вражіння. Причина малого успіху лежить, по нашій думці, в недостатку інвенції самих же тематів. Не суть ті темати вправді банальні, але і не виявляє ся в них акцій-то висший поетичний полет. А крім того не виходять они ясно на верх задли баласту поліфонічного і надмірного пристроєння їх в найріжнородніші оркестральні ефекти. А не величка та не конче глибока мисль не підійме душі слухача, хоч би зверхна її форма була найпринадійша і найбільше вишукана. Красок інструментальних наклад композитор дуже бо-

гато на свою сінфонію, але краски ті не заступлять ядра, себ-то самої сути або мисли музичної. Andante mesto не настроїло проте слухачів, одно скерцо заняло музиків, але лише тактурою а прочі дві часті (andante і finale) не змогли надолжити головних недостатків. Висше від сінфонії станула проте «світа» Мошковського. Поодинокі її часті становлять для себе удачні одноцільні цілости, хоррошо розроблені і прилично подані. Маємо тут на гадці Allegretto gioioso і тему з варіяціями. На сім концерті повторено класичну увертюру Бетговена до «Егмонта» і поему сінфонічну Сан Сена «Коловорот Омфалії».

Н. В.

— Репертуар Львівської Фільгармонії.

Нині в четвер, дня 23. с. м.: фільгармонічний концерт при співучасті Леополяда Годовського, п'яніста.

В суботу, 25. с. м.: передпослідний концерт популярний в сім сезоні.

В неділю, 26. с. м. послідний концерт популярний в сім сезоні.

Телеграмми.

Берно моравске, 23. цвітня. Міска рада ухвалила два наглі внесєня, один проти жатаня заснованя чеського університету в Берні, а другий против удержавненя Північної залізницї.

Рим, 23. цвітня. Цісар Вільгельм приїде ту 3. мая на три дні.

Сиранузи, 23. цвітня. Англійський король Едвард відїхав на своїм яхті до Неаполю.

Петербург, 23. цвітня. Коло Семіреченська, в туркестанській губернії, дало ся чути сильне землетрясенє.

Кішенєв, 23. цвітня. В перших двох днях Векикодних свят відбули ся ту демонстрації проти жидів.

Зарваницю

поему Василя Щурата можна замовляти лише в Станіславській книгарни у Львові.

ул. Руска ч. 3. Ціна з поштовою оплатою 25 сот.

Всілякі
КУПОНИ
вильосовані
цінні папери
виплачує без потрученя
провізії або коштів
Контора виміни
ц. к. упр. гал. акц.
БАНКУ
Гіпотечного.

Товариство взаїмних обезпечєнь
„ДНІСТЕР“ ДІМ „ПРОСВІТИ“
Львів
РИНОК Ч. 10.
одинокє руске товариство асекураційне, заснованє в 1892. р.
обезпечє будинки, движимости, збіжє і пашу против шкід огневих, побирає умірковану оплату премій, а чистий зиск т. є надвишкє в оплат розділяє межє членів яко зворот; в послідних трєх літах виносив зворот 8%.
виплачує шкоди дуже скоро а оцінку шкід переводить разом з делегатом і місцевими членами. За 10 ліг виплатив 6,064 відшкодовань в сумі 3,187,258 К.
поліси приймають при позичках Банк краєвий і каси ощадности.
посередничить при обезпечєнях на житє в краківськїм Товаристві, відступає частє провізії з таких обезпечєнь на рускі добродійні цілі; ддятого на житє треба обезпечати ся тілько через «Дністер».
фонди виносять з кіпцем 1902. р. 838,364 К і всі уміщені в цінних паперах пупілярних.
уділяє агенції селянам особливо там, де єще не роблять дотеперішні агенти.
агенти заробили вже 432 тисячів корон провізії.

Розклад поїздів залізничних обовязуючий від 1-го мая 1902.

(Приїзд і відїзд поданий після часу середно-європейского).

Поїзд		до Львова		Поїзд		зі Львова	
посп.	особ.			посп.	особ.		
приходить о годині				відходить о годині			
	6:10	з	Кракова, Берлина, Варшави, Відня	1:55	до	Сучави, Жидачева, Кересмезе, Потутор	
	6:20	з	Чернівців (Ішсан, Галацу), Чорткова	2:09	до	Підволочиск (Київа) Бродів дв. головний	
	6:50	з	Брухович шод. від 15. мая до 14. вер. вк.		6:43	дв. Підзамче	
	7:45	з	Янова		6:55	до Лавочного (Пешту) Борислана, Дрогобича	
	7:40	з	Підволочиск, Бродів на дв. Підзамче	3:30	до	Кракова (Відня, Праги), Берлина	
	8:00	"	" на дв. головний	2:55	до	Лавочного, Хирова, Калуша	
	8:10	з	Лавочного (Пешту), Калуша, Хирова		9:00	до Янова	
	8:15	з	Сокала, Гали рускої		9:15	до Янова	
1:35	8:50	з	Кракова, Відня, Праги, Берлина		9:50	до Белци, Сокала, Любачева	
	10:25	з	Рипона, Любачева		10:30	до Чернівців, Потутор	
	11:55	з	Станіславова (Кересмезе, Потутор)		10:40	до Тернополя, Потутор, дв. Підз.	
	1:10	з	Лавочного, Калуша, Хирова, Борислана		10:57	до Янова від 1. мая до 15. вересня в неділю і свята	
	1:23	з	Янова		2:15	до Брухович від 15. мая до 14. вересня в неділі і свята	
2:20		з	Підволочиск, Коничиний на дв. Підз.		3:05	до Стрия, Сколього від 1. мая до 30. вер.	
2:35		"	" на дв. голов.		3:15	до Янова щоденно від 1. мая до 30. вер.	
	3:14	з	Брухович (15. мая до 14. вер. в нед. і св.)		3:26	до Брухович шод. від 1. мая до 15. вер.	
	4:40	з	Самбора, Стрия, Сколього (1/5-30/9)		3:30	до Равсва, Хирова, Любачева	
	5:11	з	Підволочиск (Київа), Бродів на дв. Підз.				
	5:35	"	" на дв. голов.				
1:45	5:40	з	Чернівців, Ішсан				
	5:50	з	Кракова				
Ніч							
	6:00	з	Сокала, Белци і Любачева	12:45	6:10	до	Станіславова, Жидачева
	8:04	з	Брухович (15. мая до 14. вер. в нед. і св.)		6:20	до	Кракова (Відня, Берлина, Варшави)
	9:12	з	Брухович (15. мая до 14. вер. в нед. і св.)		6:30	до	Янова від 1. мая до 15. вер. будні дні
12:15	9:20	з	Чернівців, Букарешту			6:35	до Лавочного (Пешту), Калуша, Хирова
	9:25	з	Янова (від 1. мая до 30. вер. в нед. і св.)		7:10	до Сокала і Гали рускої	
	8:40	9:50	з	Кракова, Відня, Берлина) Ясла, Розвадова		8:16	до Брухович (15. мая до 14. вер. в нед. і св.)
2:31	10:03	з	Янова (від 1. мая до 15. вер. в нед. і св.)		8:25	до Перемішля	
	10:02	з	Підволочиск (Київа) Бродів на дв. Підз.		9:00	до Підволочиск, Бродів гол. дворець	
	10:20	"	" на дв. голов.		9:20	" дв. Підзамче	
	10:50	з	Лавочного (Пешту) Хирова Калуша		10:05	до Янова від 1. мая до 15. вер. в нед. і св.	
	3:14	з	Тернополя, Грималова на дв. Підзамче	2:51	10:30	до Ішсан, Чорткова	
	3:35	"	" на дворець головний		11:00	до Кракова, Відня, Варшави, Праги	
					11:10	до Підволочиск, Бродів дв. головний	
					11:32	" дв. Підзамче	
					4:15	до Кракова, Відня, Праги, Самбора	
					5:50	до Брухович від 15. мая до 14. вер. шод.	

ЗАМІТКА: Пору нічна чинить ся від 6 години вечера до 5 години 59 минут рано.

Час середно європейский різниця ся від часу львівского о 36 минут, а іменно 12 год. часу середно-європейского = 12 год. 36 мин. часу львівского. — Бюро інформаційне ц. к. залізниць державних (ул. Красіцких ч. 5.) уділяє поясненя в справах залізничних, продає білєти всякого рода і розкладі їзди.

Контора виміни
ц. к. упр. гал. акц.
Банку
Гіпотечного
2 купує і продає
всякі
папери цінні
і **МОНЕТИ**
по найдешевшім курсі денним не числячи ніякої провізії.